

*Bijlage III*ENIGE GEGEVENS OVER DE ONDERGROND VAN
TUMULUS I TE HOOGKARSPÉL

In deze bijlage zijn enige gegevens bijeengebracht die minder goed in het opgravingsverslag pasten, maar die wellicht van belang zijn voor de kennis van de genese van oostelijk Westfriesland.

De heuvelzool was door het gewicht van het er op rustende heuvellichaam komvormig ingeklonken. In het heuvelcentrum bevond zich het oude oppervlak op 1.70 ÷, bij de randen van de tumulus op 1.50 ÷ NAP.

De kleur van de twee fossiele bouwland-lagen en de ongeroerde grond direct hieronder zijn vastgelegd met behulp van de 'Munsell soil color charts':

Fase II, vochtig: 5y: 2/2 - 5 yR: 2/1, droog: 5y: 4/1 - 4/2

Fase I, vochtig: 5y: 6/3, droog: 5y: 7/1 - 7/2

Ondergrond, vochtig: 5y: 6/1 - 7/1, droog: 5y: 8/3.

De ongeroerde ondergrond van de heuvel is in vak E9 bestudeerd tot 2.70 ÷ NAP. Van 1.78 ÷ (onderzijde bouwgrond fase I) tot 2.65 ÷ bleek deze te bestaan uit gelaagd, zeer fijn zand. Tussen 1.78 ÷ en 1.90 ÷ en tussen 2.40 ÷ en 2.45 ÷ bevond zich een meer slibhoudende zandlaag. Gleyverschijnselen traden op tussen 1.78 ÷ en tussen 2.10 ÷ en 2.30 ÷. Tussen 2.67 ÷ en 2.70 ÷ bevond zich een blauw kleilaagje met rietwortelresten.

In het Fysisch-Geografisch Laboratorium der Universiteit van Amsterdam zijn met toestemming van de directeur, Prof. Dr J. P. Bakker, onder toezicht van Dr H. J. Müller de monsters 1 (2.00 ÷ tot 2.05 ÷) en 2 (2.60 ÷ tot 2.65 ÷) onderzocht. Deze blijken beide vrijwel identiek te zijn (afb. 5). De korrelgroottegrafieken geven het beeld van een goed gesorteerd, extreem fijn wadzand dat zelfs nog iets fijner is dan de wadzanden van het WA-type in Barradeel (Wensink en Bakker 1951).

Amsterdam, juni 1959.

J. A. BAKKER

Litteratuur:

MUNSELL SOIL COLOR CHARTS, special form for use of soil scientists, geologists, archaeologists - Baltimore.

J. J. WENSINK en J. P. BAKKER (1951), Five types of fine tidal flat sands from the subsoil of Barradeel, N.W. Friesland, Netherlands. *Proceedings of the Third International Congress of Sedimentology* - Groningen-Wageningen, pp.273-279.